

Arbetslöshetsförsäkringen

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet Riksrevisionens styrelses framställning (2004/05:RRS22) angående arbetslöshetsförsäkring – kontroll och effektivitet.

Riksrevisionens styrelse har beslutat att slutsatserna av den granskning som revisionen genomfört och som redovisats i granskningsrapporten (RiR 2005:3) ska överlämnas i form av en framställning till riksdagen. I rapporten pekar Riksrevisionen på brister i arbetsförmedlingens hantering av försäkringen. Två motioner har väckts med anledning av framställningen. Utskottet konstaterar att regeringen vidtagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna i tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen och det regelverk som anknyter till försäkringen. Det som görs är i linje med de rekommendationer som finns i Riksrevisionens granskning och som ligger till grund för de förslag som styrelsen har lagt fram. Utskottet utgår från att regeringen vid lämpligt tillfälle återkommer till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som vidtagits.

I betänkandet behandlas också 30 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden hösten 2005 som tar upp olika frågor om arbetslöshetsförsäkringen. Det gäller bl.a. frågor om inträdesvillkor och a-kassa vid studier. Motionerna avstyrks, bl.a. med hänvisning till pågående utredningsarbete.

Sammanlagt har företrädarna för Moderaterna, Folkpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet lämnat 7 reservationer i ärendet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Arbetsförmedlingens och arbetslöshetskassornas hantering av arbetslöshetsförsäkringen	6
Allmänt om arbetslöshetsförsäkringen	11
Familjehem	19
Företagare	20
Studier och a-kassa	21
Överhoppningsbar tid	22
Arbetslöshetsförsäkring och arbete i annat land	23
Reservationer	26
1. Framställning från Riksrevisionens styrelse angående arbetslöshetsförsäkringen - kontroll och effektivitet, punkt 1 (m, fp, kd, c)	26
2. En allmän försäkring, punkt 2 (m, fp, kd, c)	27
3. Ersättningsnivåer, punkt 3 (v)	27
4. Inträdesvillkor, punkt 8 (v, mp)	28
5. Familjehemsförälder och a-kassa, punkt 10 (m, kd)	29
6. Företagarnas ersättningsrätt, punkt 11 (m, fp, kd, c)	30
7. A-kassa och arbete i annat land, punkt 15 (m, fp, kd, c)	30
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	32
Framställningen	32
Följdmotioner	32
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Framställning från Riksrevisionens styrelse angående arbetslöshetsförsäkringen - kontroll och effektivitet

Riksdagen avslår framställning 2004/05:RRS22 punkterna 1 och 2 samt motionerna 2004/05:A10 yrkandena 1 och 2, 2004/05:A11 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:Kr376 yrkande 14.

Reservation 1 (m, fp, kd, c)

2. En allmän försäkring

Riksdagen avslår motion 2004/05:A10 yrkande 3.

Reservation 2 (m, fp, kd, c)

3. Ersättningsnivåer

Riksdagen avslår motion 2005/06:A270 yrkandena 3–5.

Reservation 3 (v)

4. IAF:s föreskriftsrätt

Riksdagen avslår motion 2005/06:A325.

5. Begränsat sökområde

Riksdagen avslår motion 2005/06:A272.

6. Avstängningstid och karens

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:A282, 2005/06:A312 och 2005/06:A313.

7. Administration av arbetslöshetsersättningen

Riksdagen avslår motion 2005/06:A281.

8. Inträdesvillkor

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf336 yrkande 20, 2005/06:A270 yrkande 2, 2005/06:A297, 2005/06:A347 och 2005/06:A360.

Reservation 4 (v, mp)

9. A-kassa vid deltidssjukskrivning

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:A234 och 2005/06:A344.

10. Familjehemsförälder och a-kassa

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:A204, 2005/06:A370 yrkande 20 och 2005/06:A420 yrkande 15.

Reservation 5 (m, kd)

11. Företagarnas ersättningsrätt

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:N291 och 2005/06:A420 yrkande 14.

Reservation 6 (m, fp, kd, c)

12. Studier och a-kassa

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:A342, 2005/06:A386 och 2005/06:A403.

13. Överhoppningsbar tid vid familjehemsuppdrag

Riksdagen avslår motion 2005/06:A322.

14. Begränsningsregeln för överhoppningsbar tid

Riksdagen avslår motion 2005/06:A343.

15. A-kassa och arbete i annat land

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf279 yrkandena 3 och 4 samt 2005/06:A244.

Reservation 7 (m, fp, kd, c)

Stockholm den 23 mars 2006

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anders Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Karlsson (s), Margareta Andersson (c), Laila Bjurling (s), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Christer Skoog (s), Stefan Attefall (kd), Camilla Sköld Jansson (v), Patrik Norinder (m), Lars Lilja (s), Carl B Hamilton (fp), Ann-Marie Fagerström (s), Henrik Westman (m), Ronny Olander (s), Ulf Holm (mp), Ann-Christin Ahlberg (s) och Maryam Yazdanfar (s).

Redogörelse för ärendet

I detta ärende behandlar arbetsmarknadsutskottet dels Riksrevisionens styrelses framställning angående arbetslöshetsförsäkringen – kontroll och effektivitet (2004/05:RRS22) och två motioner väckta med anledning av den, dels motioner som väckts under den allmänna motionstiden hösten 2005 som tar upp olika frågor om arbetslöshetsförsäkringen. De motioner som härrör från riksmötet 2005/06 refereras utan årtal.

Övergripande frågor om arbetslöshetsförsäkringen, däribland finansieringen, behandlades senast i budgetbetänkandet 2005/06:AU1.

Utskottets överväganden

Arbetsförmedlingens och arbetslöshetskassornas hantering av arbetslöshetsförsäkringen

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlar utskottet Riksrevisionens styrelses framställning, två motioner väckta med anledning av framställningen och en motion från allmänna motionstiden. Utskottet utgår från att regeringen följer de rekommendationer som lämnats av Riksrevisionen och de förslag som finns i Riksrevisionens framställning och att regeringen vid lämpligt tillfälle återkommer till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som vidtagits. Framställningen och motionerna avstyrks. Jämför reservation 1 (m, fp, kd, c).

Riksrevisionens styrelses framställning (2004/05:RRS22)

Riksrevisionen har granskat arbetsförmedlingens och arbetslöshetskassornas hantering av arbetslöshetsförsäkringen. Resultatet av granskningen har redovisats i granskningsrapporten *Arbetslöshetsförsäkringen – kontroll och effektivitet* (RiR 2005:3).

Granskningen avser perioden 1999–2003 och har inriktats på följande frågor:

- Följer arbetsförmedlingen regelverket för arbetslöshetsförsäkring?
- Följer arbetslöshetskassorna regelverket för kontroll och redovisning av ersättningsärenden?
- Vilka konsekvenser har förändringar och brister i arbetsförmedlingens och kassornas kontrollfunktioner medfört?

Granskningen visar att det finns stora brister i tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen.

- Volymen meddelanden om ifrågasatt ersättningsrätt är betydligt mindre än vad som skulle ha varit fallet om regelverket strikt hade följts. Antalet meddelanden har blivit större men ökningen kan i stor utsträckning förklaras av att andelen ogiltiga meddelanden har ökat. De giltiga meddelandena har sämre kvalitet.
- De individuella handlingsplanerna har brister, vad gäller såväl hur snabbt de blir upprättade som vad de faktiskt innehåller.
- Anvisningar om lämpligt arbete leder till anställning i lägre grad än tidigare.

- Det finns brister och variationer i utrednings- och inrapporteringsrutiner, vilket bl.a. får till följd att graden av sanktioner varierar mellan kassorna.

Riksrevisionen ger i sin rapport ett antal rekommendationer till regeringen, Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) och arbetslöshetskassorna.

Riksrevisionens styrelse har beslutat att överlämna en framställning till riksdagen med anledning av Riksrevisionens granskning. Styrelsen anser att regeringen bör göra en samlad analys av vilka åtgärder som krävs för att åstadkomma skärpt regelefterlevnad inom arbetslöshetsförsäkringen (yrkande 1). Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer kan användas som utgångspunkt för en sådan analys. Speciellt pekar styrelsen på förslaget att organisationen inom arbetsförmedlingarna ändras så att beredning och beslut om ifrågasatt ersättning organisatoriskt skiljs från förmedlingsarbetet. Åtgärderna bör genomföras så snart som möjligt.

Styrelsen menar också att regelefterlevnaden inom arbetslöshetsförsäkringen bör följas upp regelbundet och anser att regeringen bör ta initiativ till en sådan uppföljning och redovisa resultatet av uppföljningen för riksdagen (yrkande 2).

Motionerna

Folkpartiet ansluter sig i motion 2004/05:A10 yrkandena 1 och 2 till den kritik mot arbetslöshetsförsäkringens tillämpning som Riksrevisionen har och instämmer i de förslag till åtgärder som revisionen lägger fram. Folkpartiet anser dock att de brister i hanteringen av arbetslöshetsförsäkringen som framgått av granskningen i grunden beror på det splittrade sätt som försäkringen är organiserad på. Regeringen ska följa upp efterlevnaden inom försäkringen och återkomma till riksdagen med en redogörelse för denna uppföljning.

I motion Kr376 yrkande 14 anför partiet att det i den individuella handlingsplanen från arbetsförmedlingen ska vara tydligt vilka krav som ställs på den arbetssökande. Det kan exempelvis vara krav på att söka ett visst antal jobb per månad. Om inte den individuella handlingsplanen följs ska arbetslöshetsersättningen kunna hållas inne.

Vänsterpartiet hänvisar i motion 2004/05:A11 yrkande 1 till det som arbetsmarknadsutskottet uttalat i betänkande 2004/05:AU1 när det gäller sökprocessen. Det räcker inte med att ställa ökade krav på de arbetslösa att vara aktiva och tillse att rutiner finns hos arbetsförmedlingarna för effektivare uppföljning. Lika viktigt är att detta krav balanseras av ökad kvalitet i hela sökprocessen, från upprättandet av individuella handlingsplaner till konkreta jobbanvisningar. – Måttet på en god sökaktivitet får inte bara vara antalet sökta arbeten. Är förklaringen till en alltför låg sökaktivitet en svag efterfrågan på arbetskraft och få lediga jobb kan insatser för att stärka individen vara mera effektiva än ökad kontroll. Vänsterpartiet

menar i samma motion yrkande 2 att arbetsförmedlingens arbetsbelastning ökat. Konsekvenserna är sämre kvalitet i verksamheten. Obalans mellan resurser och uppgifter påverkar verksamheterna negativt. Regeringen bör återkomma med förslag om hur förmedlingsresurserna kan förstärkas.

Bakgrund

Riksrevisionen har granskat arbetslöshetsförsäkringen tidigare. Resultatet redovisades i rapporten *Arbetslöshetsförsäkringens hantering på arbetsförmedlingen* (RiR 2004:3). Slutsatserna från den granskningen överlämnades till riksdagen i form av en framställning (2003/04:RRS7) som arbetsmarknadsutskottet behandlade i betänkande 2004/05:AU4 Arbetslöshetsförsäkringen. En bakgrund med redogörelse för rollfördelning, regelverk och åtgärder med anledning av den rapporten m.m. återfinns i det betänkandet. I oktober 2004 anordnade utskottet en offentlig utskottsutfrågning om tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen. De stenografiska uppteckningarna från denna utfrågning finns i bilaga till nämnda betänkande.

Regeringen

I budgetpropositionen för år 2006 (prop. 2005/06:1) beskriver regeringen vilka åtgärder som vidtagits och som vidtas med anledning av Riksrevisionens rapporter:

- Regeringen gav i mars 2005 AMS i uppdrag att vidta åtgärder för att säkerställa en mer likartad tillämpning av arbetslöshetsförsäkringen, den s.k. insatsplanen; detta arbete kommer att följas noggrant.
- AMS bör ta till vara och pröva de förslag och rekommendationer som Riksrevisionen presenterat.
- Under 2006 och 2007 får Arbetsmarknadsverket (AMV) resurser för att anställa upp till 300 personer för att stärka kontrollverksamheten.
- Samtliga arbetssökande som uppbär arbetslöshetsersättning ska ha en handlingsplan som motsvarar kraven för rätt till arbetslöshetsersättning.
- Anvisningsinstrumentet ska användas effektivt och enhetligt av arbetsförmedlingarna.
- AMS ska genom systematiska jämförelser mellan olika länsarbetsnämnder och arbetsförmedlingskontor minska skillnaderna i tillämpningen av regelverket.
- Uppföljningen av hur reglerna tillämpas bör bli effektivare.
- AMS kommer under 2006 att utarbeta och i några län pröva en ny modell där ansvaret för arbetsförmedlingens ifrågasättanden av ersättningsrätt flyttas till en central funktion inom arbetsförmedlingen; detta bör bidra till en enhetligare tillämpning av regelverket och därmed öka rättssäkerheten för den enskilde.
- Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2007 med en redovisning av resultatet av de ökade kontrollinsatserna.

AMV

AMS åiterrapporterade i oktober 2005 regeringens uppdrag för att säkerställa en mer likartad tillämpning av arbetslöshetsförsäkringen (den s.k. insatsplanen). Åiterrapporteringen visar bl.a. att en något större andel av de arbetslösa sökte arbete aktivt under 2005 jämfört med 2004. Andelen anvisningar till lämpligt arbete och underrättelser till arbetslöshetskassan har ökat. AMS konstaterar dock att det fortfarande inom de flesta områden finns relativt stora skillnader mellan länen.

AMS har i flera åiterrapporteringar till regeringen redovisat genomförda och planerade åtgärder och utvecklingen av vissa indikatorer som syftar till att återspegla olika förhållanden rörande kontrollfunktionen.

Av regleringsbrevet för 2006 framgår att AMS ska fortsätta utvecklingsarbetet med att skapa en sammanhållen organisation som säkerställer ett likartat tjänsteutbud och likartad tillämpning av det arbetsmarknadspolitiska regelverket över hela landet och att AMS ska följa upp och fortsätta utveckla de insatser som gjorts utifrån insatsplanen.

IAF

IAF har under 2005 lämnat flera rapporter som berör olika aspekter av AMV:s handläggning av ärenden som gäller arbetslöshetsförsäkringen. I en rapport från den 1 november 2005 redovisas vissa sammanfattande slutsatser. Liksom AMS konstaterar även IAF att det finns skillnader mellan länen på olika områden.

Enligt IAF:s regleringsbrev för 2006 ska tillsynen och kontrollen av det arbetsmarknadspolitiska regelverket förbättras. Målet är att IAF ska bidra till att arbetslöshetskassorna och arbetsförmedlingarna fullgör sina uppgifter i arbetslöshetsförsäkringen på ett korrekt och likformigt sätt över hela landet. Målet är också att IAF ska bidra till att säkerställa arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring. IAF har i uppdrag att kvartalsvis redovisa bl.a. antalet meddelanden från arbetsförmedlingen om ifrågasatt rätt till arbetslöshetsersättning. IAF ska, enligt ett återkommande uppdrag i regleringsbrevet, redogöra för slutsatser från granskningen av AMV:s handläggning av ärenden som gäller arbetslöshetsförsäkringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare, bl.a. i betänkande 2004/05:AU4 Arbetslöshetsförsäkringen, betonat den mycket viktiga roll som arbetslöshetsförsäkringen spelar i arbetsmarknadspolitiken. Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska präglas av en enhetlig och därmed rättvis tillämpning av de regler som gäller i arbetsförmedlingens och arbetslöshetskassornas verksamhet. Rätts-säkerheten är av grundläggande betydelse för den arbetslösa och för legitimiteten i försäkringen.

Den kritik som framförs av Riksrevisionen är mycket allvarlig och pekar på brister som kräver åtgärder. Av återrapporteringar från AMS och IAF framgår också att det finns brister som måste rättas till.

Vid behandlingen av Riksrevisionens förra framställning (2003/04:RRS7) konstaterade utskottet att det fanns en medvetenhet hos berörda aktörer om bristerna i tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen och det regelverk som anknyter till försäkringen. Utskottet ansåg att de rekommendationer som då gjordes av Riksrevisionen var i linje med det pågående utvecklingsarbetet.

Utskottet ser alltså allvarligt på de brister som påtalats men kan även denna gång konstatera att det arbete med att förbättra tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen som görs är i linje med de rekommendationer som finns i Riksrevisionens granskning och som ligger till grund för det förslag som styrelsen har lagt fram för riksdagen.

När det gäller Vänsterpartiets synpunkter på frågan om sökaktiviteten kan utskottet konstatera att det som utskottet tidigare uttryckt och som Vänsterpartiet refererar till även uttalas i budgetpropositionen.

Genom en dialog och i arbetet med den individuella handlingsplanen skall arbetsförmedlingen ge den enskilde arbetsökanden förutsättningar att bedriva ett kvalitativt sett bra sökande efter ett arbete. Måttet på en god sökaktivitet är inte bara antalet sökta arbeten. Det finns också en kvalitativ sida, som har bäring på arbetslöshetsförsäkringens begrepp "lämpligt arbete".

I detta sammanhang kan nämnas att IAF i augusti 2004 beslutade om nya tillämpningsföreskrifter i fråga om lämpligt arbete (IAFFS 2004:3).

När det gäller frågan om individuella handlingsplaner som tas upp av Folkpartiet vill utskottet anföra följande. Enligt 9 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska den sökande för att ha rätt till ersättning bl.a. medverka till att en individuell handlingsplan upprättas i samråd med den offentliga arbetsförmedlingen. Ytterligare reglering finns i förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i AMS föreskrifter (AMSFS 2004:11). Enligt föreskrifterna ska det finnas en koppling mellan handlingsplanen och arbetslöshetsförsäkringens regler om vad som för den enskilde är lämpligt arbete. Riksrevisionens granskning tyder på att det finns brister när det gäller hur snabbt en handlingsplan blir upprättad och vad den faktiskt innehåller. Riksrevisionen konstaterar också att regeln om att en sökande inte får begränsa sitt sök område efter 100 ersättningsdagar inte har slagit igenom i praktiken i handlingsplanerna, något som även IAF har tagit upp i sin redovisning till regeringen.

Av IAF:s kvartalsrapport 1, 2006, framgår att antalet underrättelser som beror på att den sökande inte medverkat till att upprätta en handlingsplan minskade mellan fjärde kvartalet 2004 och fjärde kvartalet 2005. Dock utgör dessa endast 1 % av samtliga underrättelser.

Utskottet kan också konstatera att AMS i sina föreskrifter (AMSFS 2005:4) har fastställt att arbetsförmedlingen förutom att informera arbetsökanden om möjligheten att ansöka om arbetslöshetsersättning även ska gå

igenom vad som krävs för att han eller hon ska kunna erhålla ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Den 1 januari 2005 infördes nya föreskrifter (AMSF 2004:11) om individuella handlingsplaner. Syftet är bl.a. att öka sökaktiviteten hos den sökande genom att arbetsförmedlingen kontinuerligt följer upp och säkerställer att handlingsplanen är aktuell.

I betänkande 2005/06:AU4 behandlade utskottet propositionen Elektronisk informationsöverföring hos arbetslöshetskassorna och inom Arbetsmarknadsverket (prop. 2005/06:52). Genom en lagändring, som träder i kraft den 1 april 2006, blir det möjligt med elektronisk informationsöverföring mellan arbetslöshetskassorna. Syftet är att effektivisera kassornas handläggning av ärenden om arbetslöshetsersättning, att förbättra servicen till enskilda och att förbättra kontrollmöjligheterna.

När det gäller Vänsterpartiets yrkande om förstärkning av arbetsförmedlingsresurserna vill utskottet hänvisa till att anslaget för detta ändamål, som ett led i den omfattande ökningen av de arbetsmarknadspolitiska insatserna, ökade med 80 miljoner kronor för 2006. Motsvarande förstärkning beräknas även för 2007. Detta är i övrigt en fråga för kommande budgetförhandlingar.

Som framgått ovan har regeringen vidtagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna i tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen och det regelverk som anknyter till försäkringen. Utskottet utgår från att regeringen följer de rekommendationer som lämnats av Riksrevisionen och de förslag som finns i Riksrevisionens framställning och att regeringen vid lämpligt tillfälle återkommer till riksdagen med en redovisning för de åtgärder som vidtagits. Utskottet noterar att regeringen enligt budgetpropositionen för 2006 ska återkomma med en redovisning av resultatet av de ökade kontrollinsatserna i budgetpropositionen för 2007.

Med det anförda avstyrker utskottet framställningen från Riksrevisionens styrelse och motionerna 2004/05:A10 yrkandena 1 och 2 (fp), 2004/05:A11 yrkandena 1 och 2 (v) och Kr376 yrkande 14 (fp).

Allmänt om arbetslöshetsförsäkringen

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlar utskottet motioner om bl.a. ersättningsnivåer, sökområde och avstängningstid. Samtliga motioner avstyrks. Jämför reservationerna 2 (m, fp, kd, c) och 3 (v).

Motionerna

Folkpartiet pekar i motion 2004/05:A10 yrkande 3 på bristerna i hanteringen av arbetslöshetsförsäkringen och menar att de beror på det splitttrade sätt som försäkringen är organiserad på. Partiet vill därför att arbetslöshetsförsäkringen ska vara allmän och inkludera alla som arbetat tillräckligt länge för att kvalificera sig för ersättning.

Vänsterpartiet menar i motion A270 yrkande 3 att en höjning av taket i arbetslöshetsförsäkringen är en viktig del i att slå vakt om de gemensamma systemen och löntagarnas intressen, och att det ska finnas en likformighet mellan nivåerna i a-kassan och andra socialförsäkringar. Under kommande mandatperiod ska taken i arbetslöshetsförsäkringen höjas, för att så många som möjligt ska vara fullt försäkrade.

I samma motion, yrkande 4, anser partiet att det inte bör ske någon sänkning av taket i a-kassan efter 100 dagar. Partiet menar att målet om aktivitet från första dagen som arbetslös är viktigt. Störst chans att komma tillbaka till arbetsmarknaden har man tidigt. Det ges motsägelsefulla signaler när ersättningen är högre den första tiden. Vänsterpartiet vill på nytt utreda frågan om indexering av högsta dagpenning, yrkande 5.

Viviann Gerdin m.fl. (c, m, fp, kd) anför i motion A272 att den regel som säger att en arbetslös under de 100 första dagarna får begränsa sitt sökande av arbete är ett undantag från den generella principen i lagen om arbetslöshetsförsäkring som säger att den arbetslöse måste söka tillgängliga arbeten. Regeln bör slopas för att på så sätt betona att arbetslöshetsförsäkringen verkligen är en omställningsförsäkring där det är ett ovillkorligt krav att söka tillgängliga arbeten.

Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s) anför i motion A313 att arbetslöshetsförsäkringen ska verka för att människor ska våga ta steget och byta jobb. Där finns det stora brister när den som utan giltigt skäl säger upp sig blir avstängd i 45 ersättningsdagar, vilket innebär att många som både kan och vill inte vågar byta jobb.

I motion A325 hänvisar *Sonia Karlsson (s)* till en dom i Regeringsrätten som enligt motionären innebär att föreskrifter för a-kassan som handlar om omprövning av fastställd dagsförtjänst inte godkänns. Motionären vill att lagen om arbetslöshetsförsäkring ändras så att föreskriftens innehåll blir gällande.

I motion A312 anför *Torsten Lindström (kd)* att det är angeläget att regelverket för arbetslöshetsförsäkringen ses över så att människor stimuleras att prova nya jobb utan att riskera ekonomiskt avbräck t.ex. i form av återkommande karenperioder.

Anders Larsson och Staffan Danielsson (c) anser i motion A281 att regeringen bör återkomma med förslag om förenklad administration av arbetslöshetsförsäkringen genom överföring av de nuvarande a-kassornas arbetsuppgifter till arbetsförmedlingen.

I motion A282 anser *Anders Larsson (c)* att karensmånaden i a-kassan vid egen uppsägning från arbete ska slopas, detta för att öka rörligheten på arbetsmarknaden och förbättra möjligheten till passande arbete för såväl arbetstagare som arbetsgivare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis hänvisa till den allmänna bakgrund om arbetslöshetsförsäkringen som finns i bet. 2004/05:AU4 Arbetslöshetsförsäkringen (s. 13 f.).

En allmän arbetslöshetsförsäkring

Motionsförslag om en ny allmän arbetslöshetsförsäkring har utskottet behandlat många gånger tidigare, senast i betänkande 2005/06:AU1. Utskottet vidhåller uppfattningen att det finns många fördelar med dagens ordning, exempelvis att närheten till de fackliga organisationerna och bransch- och småföretagarorganisationerna garanterar en nära koppling till lönebildningen, arbetsmarknadspolitiken och i förlängningen till den ekonomiska politiken. Utskottet ställer sig inte heller nu bakom ett sådant förslag. Motion 2004/05:A10 yrkande 3 (fp) avstyrks.

Ersättningsnivåer

Frågor om ersättnings- och kompensationsnivåer har behandlats av utskottet tidigare, senast i betänkande 2004/05:AU4. Utskottet har framhållit att arbetslöshetsförsäkringens uppgift är att ersätta den enskilde för inkomstförlust vid arbetslöshet under en omställningsperiod. Arbetslöshetsförsäkringen är och ska vara en omställningsförsäkring. Den arbetslöse ska så fort som möjligt kunna övergå i reguljärt arbete.

När det gäller indexering av ersättningsnivåerna hänvisade utskottet vid förra årets behandling till den proposition om en rättvisare och tydligare arbetslöshetsförsäkring (prop. 1999/2000:139, bet. 2000/01:AU5) där det framgick att i stället för en indexering av ersättningsnivåerna ska en årlig prövning göras utifrån vad som är statsfinansiellt möjligt. De bedömningar som Medlingsinstitutet gör av löneutvecklingen ska då beaktas. Enligt utskottets mening innebar utvecklingen mot att alltfler ersättningsberättigade "slår i taket", dvs. erhåller en lägre ersättning än 80 % av den tidigare inkomsten, att arbetslöshetsförsäkringen i allt mindre grad kan betraktas som en inkomstbortfallsersättning. Utskottet ansåg det därför angeläget att höja ersättningsnivåerna. Med införandet av förhöjt dagpenningbelopp under de första 100 ersättningsdagarna i ersättningsperioden återställdes dock, som det uttrycktes i betänkandet, en del av arbetslöshetsförsäkringens karaktär av inkomstbortfallsförsäkring.

Utskottet gör samma ställningstagande som vid förra årets behandling. Utskottet står fast vid sin principiella uppfattning att ersättningsnivåerna måste vara sådana att försäkringen behåller sin karaktär av inkomstbortfallsförsäkring men är inte i nuläget berett att förorda några förändringar. Motion A270 yrkandena 3–5 (v) avstyrks.

Utskottet tar i detta sammanhang också upp frågan om den myndighetsföreskrift om omprövning av fastställd dagsförtjänst som enligt en dom i Regeringsrätten inte fick tillämpas därför att det saknades bemyndigande för myndigheten att utfärda föreskriften. I en proposition (prop. 2005/06:152) som framlagts i dagarna föreslår regeringen vissa ändringar i lagen om arbetslöshetsförsäkring. Förslagen innebär bl.a. att det klargörs att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer på vissa områden ska ha rätt att utfärda föreskrifter om reglernas tillämpning. Förslagen är föranledda av domen från Regeringsrätten. Sådan rätt att meddela föreskrifter ska bl.a. avse omräkning av dagsförtjänsten enligt lagens 29 §. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli i år. Utskottet avser att behandla propositionen senare i vår. Den behandlingen bör avvaktas, varför motion A325 (s) avstyrks.

Begränsat sökområde

Regeln om att en arbetssökande har rätt att under de 100 första dagarna begränsa sitt sökande infördes i lagen om arbetslöshetsförsäkring 2001 (prop. 1999/2000:139, bet. 2000/01:AU5). I propositionen anförde regeringen att det är rimligt och samhällsekonomiskt motiverat att den arbetssökande, om han eller hon så önskar, ges möjlighet att söka lämpliga arbeten inom det egna närområdet och inom de yrken han eller hon har erfarenhet av och kompetens för. Det är därför möjligt för den arbetslöse att under denna första del av ersättningsperioden begränsa sitt arbetssökande till lämpliga arbeten inom sitt yrke och i närområdet. Därefter ska den arbetssökande vara beredd att vidga sitt sökområde såväl yrkesmässigt som geografiskt. Det ska dock tas skäligen hänsyn till personliga förhållanden, som t.ex. hälsa och lokal bundenhet av familjeskäl. Rimlig hänsyn ska också tas till att en arbetssökande kan vara förankrad inom det yrke som han eller hon är utbildad till eller etablerad inom genom regelbundna uppdrag eller anställningar. Detta gäller särskilt kulturarbetare. Utskottet betonade vid behandlingen av propositionen att utgångspunkten måste vara att ju längre en person är arbetslös, desto svagare anknytning får han eller hon normalt anses ha till sitt tidigare yrke. Utskottet klargjorde att reglerna inte får tillämpas på det sättet att vissa grupper i praktiken får en form av yrkesförsäkring.

IAF har utarbetat föreskrifter om lämpligt arbete (IAFFS 2004:3).

Utskottet står fast vid att det under en viss tid ska vara möjligt för den arbetssökande att begränsa sitt sökområde och är därför inte berett att ställa sig bakom de förslag till förändringar som föreslås i motionen. Motion A272 (c, m, fp, kd) avstyrks.

Avstängningstid och karens

I ett par motioner tas frågan om avstängningstid vid egen uppsägning upp.

Enligt 43 och 44 §§ lagen om arbetslöshetsförsäkring ska en person som lämnar sin anställning utan giltig anledning avstängas från ersättning i längst 45 ersättningsdagar. För arbeten som varat 10 dagar eller mindre är avstängningstiden kortare. I IAF:s regelbok för arbetslöshetskassor och IAF:s föreskrift (IAFFS 2005:1) anges hur regeln ska tillämpas. Det måste föreligga starka skäl för att en sökande ska ha giltig anledning att sluta sitt arbete, t.ex. att arbetsgivaren inte betalat ut lönen eller att arbetet är olämpligt av hälsoskäl, vilket i regel måste styrkas med läkarintyg. Även i fall där en anställd utsätts för kränkande särbehandling, t.ex. trakasserier och mobbning, kan giltig anledning att lämna arbetet anses föreligga.

Utskottet har tidigare (bet. 2000/01:AU5) uttalat att arbetslöshetsförsäkringen i likhet med vad som gäller för andra försäkringssystem måste ha regler om begränsning av rätten till ersättning om den försäkrade själv orsakar försäkringsfall. Denna princip är viktig att upprätthålla inte minst mot bakgrund av att arbetslöshetsförsäkringen är solidariskt finansierad. Det är viktigt för dess legitimitet att missbruk motverkas. Mot detta ska ställas att det finns fall, som nämnts ovan, när man måste acceptera att den försäkrade orsakar en arbetslöshetsituation. Utskottet kan inte ställa sig bakom förslagen i motionerna.

Utskottet har vid flera tillfällen och senast för ett år sedan i det förut nämnda betänkandet (2004/05:AU4) behandlat ett motsvarande yrkande om karensdagar som i motion A312. Utskottet har då gjort följande klarläggande. Man kan av motionen få intrycket att en arbetslös alltid drabbas av karensdagar när han eller hon återgår i arbetslöshet efter att ha påbörjat ett arbete. Så är inte fallet. En ersättningsperiod inleds med fem karensdagar. Under ersättningsperioden kan den arbetssökande påbörja och prova flera arbeten inom en tolv månadersperiod och sedan återgå till arbetslöshet utan att drabbas av nya karensdagar. Utskottet anser liksom tidigare att detta är en rimlig avvägning.

Med hänvisning till det ovan anförda avstyrks motionerna A282 (c), A312 (kd) och A313 (s).

Administration av arbetslöshetsersättningen

I motion A281 framförs att a-kassornas arbetsuppgifter skulle kunna överföras till arbetsförmedlingen. Utskottet har tidigare uttalat (senast i bet. 2004/05:AU4) att det faktum att arbetslöshetsförsäkringen administreras av intresseorganisationer, dvs. fackliga organisationer och bransch- och småföretagarorganisationer, innebär stora fördelar. Detta har t.ex. garanterat en nära koppling till lönebildningen, arbetsmarknadspolitiken och i förlängningen till den ekonomiska politiken. IAF är den myndighet som har tillsyn över att arbetslöshetskassorna tillämpar ersättningsreglerna korrekt

så att de arbetssökande behandlas rättssäkert. Utskottet anser att det finns goda skäl för den nuvarande funktionsuppdelningen och avstyrker därför motion A281 (c).

Inträdesvillkor m.m.

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlar utskottet motioner som bl.a. rör inträdesvillkor och a-kassa vid deltidssjukskrivning. Samtliga motioner avstyrks. Jämför reservation 4 (v, mp).

Motionerna

Vänsterpartiet menar i motionerna Sf336 yrkande 20 och A270 yrkande 2 att inträdeskraven till a-kassan missgynnar de grupper som inte har hunnit få någon förankring på arbetsmarknaden. Regelsystemet är strukturellt diskriminerande mot deltid- och visstidsanställda, kvinnor, yngre och invandrare. Partiet vill att kravet för medlemskap i arbetslöshetskassa enligt lagen om arbetslöshetskassor slopas. Regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över inträdeskraven och deras konsekvenser för invandrade samt komma med förslag till förändring som undanröjer diskriminering av korttids- och deltidanställda.

Fredrik Olovsson (s) anför i motion A234 att det finns situationer när trygghetssystemet fungerar osymmetriskt, t.ex. när deltidssjukskrivna blir arbetslösa. Motionären anser att det finns anledning att överväga om regelverket kan förändras för att bättre skydda den enskilde och öka dennes trygghet.

Kurt Kvarnström och Anneli Särnblad (s) menar i motion A344 att det finns problem för dem som beviljats 75 % sjukersättning att hitta anställningar på 25 %. Om det tidigare arbetet upphör har de svårt att hitta ett nytt. Personer som hamnar i den situationen har trots att de tillhört en a-kassa i många år inte rätt att få någon a-kasseersättning. Regeln om rätt att få arbete på Samhall fungerar inte tillfredsställande då Samhall inte längre finns på så många orter. Motionärerna vill att reglerna ses över.

Börje Vestlund (s) anser i motion A297 att reglerna om arbetslöshetskassornas inträdeskrav bör ses över. Reglerna försvårar och utesluter många av de nya grupperna på arbetsmarknaden.

Britta Lejon (s) anser i motion A360 att lagen om arbetslöshetsförsäkring bör ändras så att en studerande som uppfyller arbetsvillkoret i medlemsförutsättningarna ges möjlighet att bli medlem i den arbetslöshetskassa som bäst svarar mot ett framtida yrkesval, detta för att förbättra tryggheten för studerande, för att öka anslutningen till arbetslöshetsförsäkringen och för att likställa förutsättningarna för arbetslöshetskassorna.

Anneli Särnblad och Kurt Kvarnström (s) anser i motion A347 att inträdeskravet borde ändras så att alla har rätt till inträde i a-kassan från första arbetsdagen utan krav på arbetad tid. Om personen blir arbetslös så ska arbetskravet bevisas i efterhand. Motionärerna anser också att informationen till unga måste bli bättre när det gäller t.ex. inträdeskrav.

Utskottets ställningstagande

För en bakgrundsbeskrivning av vilka villkor den arbetslöse måste uppfylla för att ha rätt till arbetslöshetsersättning vill utskottet hänvisa till förra årets betänkande 2004/05:AU4 (s. 17 f.).

Krav för medlemskap

För att erhålla medlemskap i a-kassan ska den arbetsökande under en sammanhängande period om fem veckor under minst fyra veckor ha arbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka och fortfarande arbeta i minst den omfattningen. Arbetet ska ha utförts inom kassans verksamhetsområde. Syftet med regeln är att vidmakthålla kravet på att endast personer som har tillräcklig anknytning till arbetsmarknaden ska omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. Vid förra årets behandling av liknande motionsyrkanden uttryckte utskottet sin förståelse för de synpunkter som framfördes om att vissa grupper kan ha problem med att kvalificera sig till arbetslöshetsersättning, t.ex. invandrare, personer med tidsbegränsade anställningar och deltidarbetslösa. Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att man i första hand gör ansträngningar för att dessa personer ska få fastare anknytning till arbetsmarknaden, t.ex. genom att bereda dem heltidsarbete. Frågor om bl.a. rätt till heltid har nyligen behandlats i utskottets betänkande 2005/06:AU3 Arbetsrätt. Där hänvisas bl.a. till Heltidsutredningens slutbetänkande *Stärkt rätt till heltidsanställning* (SOU 2005:105). Betänkandet remissbehandlas för närvarande. En proposition om arbetstid är aviserad till maj 2006. Utskottet vill i detta sammanhang också framhålla att det i dag finns många möjligheter, inte minst via Internet, att informera sig om vilka villkor som gäller för att kunna bli medlem i en a-kassa.

När det gäller frågan om studerandes möjligheter till medlemskap i en a-kassa som motsvarar ett framtida yrke vill utskottet anföra följande. Alla a-kassor (utom Alfa-kassan) är specialiserade inom olika bransch- eller yrkesområden, vilket är en effekt av deras anknytning till de fackliga organisationernas motsvarande verksamhetsområden. Om en person under sina studier arbetar inom ett annat bransch- eller yrkesområde än det som studierna är tänkta att leda till är det, enligt utskottets mening, naturligt att han eller hon tillhör den a-kassa som verkar inom det område där arbetet utförs. Som sagts ovan innebär också inträdesvillkoret att arbetet ska ha utförts inom kassans verksamhetsområde. Utskottet kan inte ställa sig bakom förslagen i motionen.

Med hänvisning till det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna Sf336 yrkande 20 (v), A270 yrkande 2 (v), A297 (s), A347 (s) och A360 (s).

A-kassa vid deltidssjukskrivning

Frågan om deltidssjukskrivning och a-kassa behandlades även förra året. Utskottet var av uppfattningen att det kan vara svårt för en person med tre fjärdedels sjukersättning att finna en anställning för den resterande delen. Hänvisning gjordes till lagen (1998:1755) om särskilda insatser för personer med tre fjärdedels sjukersättning eller aktivitetersättning och lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Utskottet nämnde också den pilotverksamhet med en samordnad organisation mellan Försäkringskassan och arbetsförmedlingen för sjukskrivna arbetslösa (FAROS) som bedrivits t.o.m. den 31 december 2004. Statskontoret har i rapporten *Förnyad arbetslivsinriktad rehabilitering – måluppfyllelse och effekter* (2005:25) gjort en utvärdering som bl.a. visar att deltagande i FAROS har ökat chanserna att komma tillbaka till arbetsmarknaden. AMV och Försäkringskassan har ett gemensamt uppdrag inom ramen för samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. De ska verka för att antalet sjukskrivna arbetslösa, sjukskrivna anställda som behöver byta anställning på grund av ohälsa och personer med aktivitetersättning eller tidsbegränsad sjukersättning som återfår arbetsförmågan och får ett arbete ska öka. En första delrapport ska enligt regleringsbrevet lämnas i augusti 2006. AMS och Försäkringskassan har utarbetat en plan för samverkan inom rehabiliteringsområdet. AMS och Försäkringskassan har också fått i uppdrag av regeringen att gå igenom alla fall där personer har varit sjukskrivna över två år och alla fall av tidsbegränsad sjukersättning. Syftet är att ta till vara den arbetsförmåga som dessa personer kan ha och att underlätta deras återgång till arbetslivet. Uppdraget startar som ett pilotprojekt.

Här kan också nämnas att det enligt ett förslag i budgetpropositionen för 2006 införts en ny modell i tre steg för arbetssökande med särskilda behov. Trestegsmodellen består av fördjupad kartläggning och vägledning, en ny form av skyddat arbete benämnd utvecklingsanställning och ytterligare en ny form av anställning, trygghetsanställning, liknande vad som erbjuds inom Samhall. Slutligen vill utskottet också nämna den översyn av socialförsäkringssystemen (dir. 2004:129) som bl.a. omfattar frågan om en bättre samordning mellan systemen för sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna och den särskilda utredare som tillkallats för att göra en översyn av vissa delar av arbetsgivarens rehabiliteringsansvar (dir. 2005:48, 2005:127).

Med hänsyn till det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna A234 (s) och A344 (s).

Familjehem

Utskottets förslag i korthet

I avsnittet avstyrks motioner om att arbete i familjehem ska berättiga till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Jämför reservation 5 (m, kd).

Motionerna

Kristdemokraterna konstaterar i motionerna A370 yrkande 20 och A420 yrkande 15 att familjehemmen efterfrågas alltmer för familjevårdande uppgifter. Kommunerna har stora svårigheter att rekrytera familjehem. Uppdraget som familjehemsförälder måste godkännas som ett arbete med rätt till social, ekonomisk och rättslig trygghet. Partiet anser att arbetstagarbegreppet ska omfatta även personer verksamma i familjehem och att verksamheten ska berättiga till ersättning från a-kassan.

Magdalena Andersson och Anita Sidén (m) menar i motion A204 att familjehemsvård ska likställas med förvärvsarbete och därmed ge samma rättigheter och trygghet som andra arbeten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen, senast våren 2005 (bet. 2004/05: AU4), behandlat frågan om familjehemsuppdrag ska jämföras med förvärvsarbete och därigenom grunda rätt till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Utskottet har hänvisat till den parlamentariska kommitté som haft i uppdrag att ta fram underlag till en nationell handlingsplan för den sociala barn- och ungdomsvården. Kommittén överlämnade sitt betänkande *Källan till en chans – Nationell handlingsplan för den sociala barn- och ungdomsvården* (SOU 2005:81) i oktober 2005. I betänkandet konstaterar kommittén att villkoren i olika trygghetssystem, t.ex. arbetslöshetsförsäkringen, inte är utformade efter familjehemsföräldrars förutsättningar. Om familjehemsföräldrar missgynnas i detta avseende finns risken att personers vilja att åta sig sådana uppdrag påverkas. Det har inte ingått i kommitténs uppdrag att utreda villkoren för socialförsäkringarna och arbetslöshetsförsäkringen. Kommittén föreslår därför att dessa villkor för familjehemsföräldrar och kontaktpersoner utreds särskilt. Beredning av ärendet pågår i Regeringskansliet.

Utskottet vill också i detta sammanhang nämna den utredning som regeringen har tillsatt för att göra en översyn av socialförsäkringarna (dir. 2004:129). Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2006.

Utskottet anser att beredningen av det ovan nämnda betänkandet bör avvaktas och avstyrker därför motionerna A204 (m), A370 yrkande 20 (kd) och A420 yrkande 15 (kd).

Företagare

Utskottets förslag i korthet

Utskottet behandlar i detta avsnitt motioner som rör företagares rätt till a-kassa. Samtliga motionsyrkanden avstyrks med hänvisning till pågående beredningsarbete. Jämför reservation 6 (m, fp, kd, c).

Motionerna

Kristdemokraterna anser i motion A420 yrkande 14 att frågan om företagares ställning i arbetslöshetsförsäkringen är komplicerad och att den snabbt måste ses över i syfte att ge grundtrygghet också till egenföretagare. Det måste finnas regler som möjliggör större rörlighet mellan olika anställningsformer, varav egenföretagande är en. Den utredning som riksdagen efterlyst måste skyndsamt tillsättas så att den kan komma med förslag till nytt tydligt regelverk för småföretagares a-kassa. Eftersom regeringen inte effekterat detta beslut bör riksdagen göra ett nytt tillkännagivande.

I motion N291 av *Birgitta Sellén och Birgitta Carlsson (c)* framförs att många småföretagare riskerar betydande svårigheter om de t.ex. skulle bli arbetslösa och tillfälligt behöva vända sig till sin a-kassa. Komplicerade regelverk gör det angeläget att utarbeta en lösning som är begriplig, enkel och trygg också för dem som driver en näringsverksamhet på del- eller heltid. Regeringen bör utarbeta förslag om vilka förändringar som ska göras.

Utskottets ställningstagande

För bakgrundsuppgifter när det gäller företagares rätt till a-kassa vill utskottet hänvisa till förra årets betänkande (2004/05:AU4, s. 22 f.).

Utskottet har ofta kommit in på frågan om arbetslöshetsförsäkringen och företagare. I april 2004 gjorde riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen ett uttalande om behovet av en parlamentarisk utredning för att skyndsamt se över företagares ekonomiska situation vid arbetslöshet (bet. 2003/04:AU6, rskr. 2003/04:185). I arbetsmarknadsutskottets yttrande i april 2005 till konstitutionsutskottet över skrivelsen *Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen* (2004/05:AU3y) hänvisade utskottet till ett interpellationssvar från näringsminister Thomas Östros i januari 2005. Av det svaret framgick att Regeringskansliet beredde kommittédirektiv avseende bl.a. regler vid arbetslöshet och sjukdom. Utskottet förutsatte att den fortsatta beredningen inte skulle fördröjas i onödan.

Utskottet kan nu konstatera att regeringen enligt underhandsuppgift från Näringsdepartementet inom kort kommer att besluta om kommittédirektiv.

Utskottet vill understryka vikten av att riksdagens tillkännagivande blir tillgodosett utan ytterligare dröjsmål och utgår från att regeringen tillsätter en sådan utredning som tillkännagivandet avser. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna N291 (c) och A420 yrkande 14 (kd).

Studier och a-kassa

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlas motioner som rör studier och a-kassa. Samtliga motionsyrkanden avstyrks bl.a. med hänvisning till att riksdagen begärt en utredning.

Motionerna

Kurt Kvarnström och Anneli Särnblad (s) pekar i motion A342 på problemet att arbetslösa studerande under vissa förutsättningar inte får a-kasseersättning under sommaren. Målsättningen är att alla som behöver byta arbete ska erbjudas en snabb och aktiv rehabilitering. De berörda personerna bör ges en bra ekonomisk trygghet under denna omställning, t.ex. när de studerar.

I motion A386 av *Britta Lejon och Berit Högman (s)* anser motionärerna att det måste vara möjligt att kombinera a-kasseersättning med studier på deltid eller på distans under förutsättning att den arbetsökande står till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söker jobb.

Christer Erlandsson (s) betonar i motion A403 att arbetslösa bör stimuleras att ta egna initiativ till utveckling/utbildning på kvällar och helger som underlättar för dem att få arbete. Regelsystemet för rätt till a-kasseersättning innehåller begränsningar för detta som bör tas bort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis hänvisa till den bakgrund om studier och a-kassa som finns i bet. 2004/05:AU4 (s. 24 f.).

Vid ett flertal tillfällen har utskottet behandlat liknande motioner om arbetslöshetsförsäkringens regler vid studier. Utskottet har också framhållit den mycket viktiga roll som utbildning spelar i vårt samhälle och att det är viktigt att trygghetssystemen inte är utformade så att personer avstår från studier.

Frågan om a-kassa under ferier har behandlats flera gånger under senare år (bet. 2003/04:AU3, 2004/05:AU4). Utskottet har uttalat att det kan finnas anledning att se över vad som gäller vid uppehåll i utbildningen och hänvisat till beredningen av den studiesociala utredningens betänkande *Studerande och trygghetssystemen* (SOU 2003:130). Det kan nu konstateras

att utbildningsutskottet både i samband med behandlingen av den proposition om förstärkning av studiestödet som följde på utredningen (prop. 2004/05:111, bet. 2004/05:UbU14) och senare har behandlat motioner om en ny studiesocial utredning. I ett tillkännagivande av riksdagen den 8 februari 2006 med anledning av en reservation i betänkande 2005/06:UbU5 sägs att det behövs en kartläggning av samspelet mellan studiestödssystemet och andra förmånssystem, såsom bostadsbidrag, socialförsäkringssystem, socialbidrag och arbetslöshetsförsäkring.

När det gäller frågan om studier på deltid och a-kassa konstaterade utskottet vid förra årets behandling att det under vissa förutsättningar är möjligt att studera och erhålla ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Till exempel kan man bedriva deltidsstudier förutsatt att tidigare arbete inte avslutats på grund av studierna och att studierna inte hindrar den sökande att söka heltidsarbete. Man måste också vara beredd att avbryta studierna om man får ett arbete.

Med hänvisning till det ovan anförda avstyrks motionerna A342 (s), A386 (s) och A403 (s).

Överhoppningsbar tid

Utskottets förslag i korthet

I avsnittet behandlas motioner som rör s.k. överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen. Motionerna avstyrks.

Motionerna

Raimo Pärssinen m.fl. (s) anser i motion A322 att den tid då man tar emot familjehemsplacerade barn bör tolkas som överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen.

I motion A343 anser *Kurt Kvarnström och Anneli Särnblad* (s) att det bör övervägas att ta bort begränsningsregeln på sju år för överhoppningsbar tid.

Utskottets ställningstagande

Här, liksom i de andra avsnitten, vill utskottet inleda med att hänvisa till förra årets betänkande (2004/05:AU4) för en beskrivning av reglerna om överhoppningsbar tid, s. 29 f.

Frågan om tid då man tar emot familjehemsplacerade barn ska vara överhoppningsbar behandlades i förra årets betänkande (2004/05:AU4), liksom flera gånger tidigare. Den har nära anknytning till frågan i avsnittet ovan om familjehemsuppdraget i sig ska kunna grunda rätt till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Lagens innebörd är att en viss verksamhet i princip inte samtidigt kan vara både ersättningsgrundande och överhoppningsbar. Tanken med möjligheten att hoppa över tid är att ett förvärsarbete

som ligger längre bort i tiden ska kunna läggas till grund för ersättning. Om uppdraget som familjehemsförälder skulle jämföras med förvärvsarbete, och därmed kvalificera till ersättning från a-kassan, kan samma tid alltså inte vara överhoppningsbar. Utskottet vill också hänvisa till vad som anförts i avsnittet om familjehem och a-kassa om att avvakta pågående beredning. Därmed avstyrks motion A322 (s).

Den tid som får hoppas över vid bestämmande av ramtiden är begränsad till sju år. Begränsningen började gälla den 1 januari 2001. Motivet var att det inte kunde anses förenligt med försäkringens syfte att en arbetsökande skulle kunna vara borta från arbetsmarknaden under mycket lång tid och ändå vara berättigad till ersättning. Med en begränsning skulle kravet på anknytning upprätthållas bättre samtidigt som administrationen skulle underlättas. Tidigare fanns ingen begränsning i lagen om arbetslöshetsförsäkring men däremot i fråga om KAS (kontant arbetsmarknadsstöd). Den stödformen upphörde 1998 och ersattes av grundbeloppet i arbetslöshetsförsäkringen. Från den 1 januari 2007 har sjuårsgränsen i lagen om arbetslöshetsförsäkringen tagits bort i fråga om medföljare till en person vars arbetsgivare har säte i Sverige och vars lön utbetalas från Sverige (prop. 2005/06:19, bet. 2005/06:SkU6, rskr. 2005/06:113). Skälet var att begränsningen om sju år drabbar medföljarna till statsanställda eftersom de utsändas stationeringstider utomlands kan vara upp till 8–10 år i sträck. Den nya regeln är dock generellt utformad så att den gäller även andra än statsanställda. Arbetsmarknadsutskottet anser att det är angeläget att regeringen kontinuerligt följer vilka effekter begränsningsregeln om sju år får i övriga fall. Motion A343 (s) avstyrks i den mån den inte kan anses vara tillgodosedd med det anförda.

Arbetslöshetsförsäkring och arbete i annat land

Utskottets förslag i korthet

I avsnittet behandlas motioner som rör arbetslöshetsförsäkringen vid arbete i annat land. Motionerna avstyrks. Jämför reservation 7 (m, fp, kd, c).

Motionerna

I motion Sf279 yrkande 3 av *Tobias Billström m.fl. (m)* anfördes att reglerna på arbetsmarknaden måste vara enkla och lätthanterliga och anpassade till en gemensam arbetsmarknad. Motionärerna ger ett antal exempel på hur den nuvarande utformningen av a-kassesystemet utgör hinder för arbetskraftens rörlighet i Öresundsregionen. I samma motion yrkande 4 anfördes att det råder stora skillnader mellan svenskt och danskt regelverk inom det

arbetsmarknadspolitiska området. Vid t.ex. praktik med stöd är det omöjligt för sökande på båda sidor att röra sig över gränsen. Stora vinster för den svenska sidan borde kunna göras om praktik i Danmark blev möjlig.

Håkan Larsson (c) anser i motion A244 att man ekonomiskt bör underlätta för svenska medborgare att återvända till Sverige efter arbete i annat EU- eller EES-land. Motionären syftar på reglerna som gäller i fråga om möjligheterna att ta med sig "hemlandets" a-kassa medan man under maximalt tre månader söker arbete i annat EU- eller EES-land.

Utskottets ställningstagande

För anställda och egenföretagare eller deras familjemedlemmar som flyttar inom EU ska rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpning av systemen för social trygghet tillämpas. Grundprincipen är att anställda och egenföretagare omfattas av socialförsäkringssystemet i det land där de arbetar.

Enligt den s.k. sammanläggningsprincipen kan arbete som en person har utfört i ett medlemsland tillgodoräknas när denne ansöker om arbetslöshetsersättning i ett annat land. Uppgifter om perioder av arbete som en person har utfört i ett land lämnas av landets myndighet i intyg E301. I Sverige administreras intyget av arbetslöshetskassorna.

Arbetslösa svenskar kan under vissa förutsättningar söka arbete i annat EU/EES-land eller Schweiz med bibehållen arbetslöshetsersättning i högst tre månader. För detta ändamål utfärdar IAF intyg E303. Sedan Sverige blev medlem i EU 1994 är det enligt en uppgift från IAF drygt 12 000 arbetslösa som har utnyttjat denna möjlighet. En undersökning gjord av IAF, *Att söka arbete med svensk arbetslöshetsersättning i andra EU/EES-länder – andra kvartalet 2004* (feb. 2005), visar att de vanligaste länder dit svenska arbetslösa reser med arbetslöshetsersättning är Storbritannien och Spanien. Under andra kvartalet 2004 fick 40 % av dem som reste ut med arbetslöshetsersättning arbete, ofta inom handeln eller restaurangbranschen. Undersökningen visar dock också att många har haft problem med arbetsförmedlingen i söklandet. IAF konstaterar att kunskapsspridning och information är mycket viktigt. IAF har kontinuerliga kontakter med de andra EU-länderna om dessa frågor.

Dessutom finns i den nordiska konventionen om social trygghet en bestämmelse som ger en arbetslös rätt att återvända till ett nordiskt land från ett annat nordiskt land och beviljas inträde i en a-kassa utan att först behöva arbeta i det land man flyttar tillbaka till. Denna rätt har den som tidigare omfattats av landets lagstiftning om arbetslöshetsförsäkring och som återvänder inom fem år, den s.k. femårsregeln.

Frågan om skillnaderna mellan svenskt och danskt regelverk har behandlats av utskottet tidigare, senast i betänkande 2004/05:AU4. Utskottet har framfört att en bättre samordning mellan regelverken i de nordiska länderna är önskvärd och att problem inte kan lösas genom ensidiga åtgärder

från Sveriges riksdag och regering utan kräver långsiktigt arbete i alla berörda länder. Utskottet kan också konstatera att Nordiska socialförsäkringsgruppen, som är en grupp under Nordiska ministerrådet, sammanträder regelbundet för att diskutera samordningssvårigheter inom ramen för EG-regelverket och den nordiska konventionen och för att informera de nordiska kollegerna om nationella lagförslag, lagförändringar osv. Dessutom sker regelbundna erfarenhetsutbyten mellan de tillämpande myndigheterna. Särskild information till personer som arbetar i Sveriges gränsområden finns på IAF:s hemsida.

Arbetspraktik, som tas upp i en motion, får enligt förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program ordnas i Sveriges närområde om anordnaren är en svensk juridisk person. För arbetslösa ungdomar mellan 20 och 29 år finns interpraktik med interpraktikstipendium. I första hand söks praktik i EES-länder eller Schweiz, men det finns även möjligheter att praktisera i länder utanför EES.

Som framförts pågår det samarbete och informationsutbyte mellan länder, både inom EU och inom ramen för det nordiska samarbetet. Utskottet utgår från att utvecklingen följs och att, när det så behövs, initiativ tas för att utveckla samarbetet ytterligare. Motionerna Sf279 yrkandena 3 och 4 (m) och A244 (c) avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Framställning från Riksrevisionens styrelse angående arbetslöshetsförsäkringen - kontroll och effektivitet, punkt 1 (m, fp, kd, c)

av Margareta Andersson (c), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Stefan Attefall (kd), Patrik Norinder (m), Carl B Hamilton (fp) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen framställning 2004/05:RRS22 punkterna 1 och 2 samt motionerna 2004/05:A10 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:Kr376 yrkande 14 och avslår motion 2004/05:A11 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Vi ansluter oss till den kritik mot arbetslöshetsförsäkringens tillämpning som framförs av Riksrevisionen. Vi instämmer också i de förslag till åtgärder som läggs fram av revisionen och anser att dessa kan vara ett första steg mot att säkra en bättre kontroll av och en mer enhetlig och rättssäker tillämpning av regelverket.

I grunden beror bristerna på det splittrade sätt som försäkringen är organiserad på. Arbetslöshetsförsäkringen finansieras till drygt 90 % av skatter. Staten bestämmer även hur försäkringens regelverk ska vara utformat. Trots det har inte en arbetslös rätt till full ersättning från försäkringen såvida inte han eller hon i god tid sökt medlemskap i någon av de enskilda arbetslöshetskassor som ansvarar för medlemsfrågor och administrerar utbetalningen av ersättningarna. Att ansvaret för tillämpningen av regelverket delas mellan arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna innebär en risk för att reglerna tillämpas olika.

När det gäller den individuella handlingsplanen anser vi att det av den tydligt bör framgå vilka krav som ställs på den arbetssökande. Det kan exempelvis vara att söka ett visst antal jobb per månad. Om inte handlingsplanen följs ska arbetslöshetsersättningen kunna hållas inne.

Detta bör ges regeringen till känna. Vi tillstyrker därför Riksrevisionens framställning 2004/05:RRS22 punkterna 1 och 2 och motionerna 2004/05:A10 yrkandena 1 och 2 (fp) och Kr376 yrkande 14 (fp) och avstyrker motion 2004/05:A11 yrkandena 1 och 2 (v).

2. En allmän försäkring, punkt 2 (m, fp, kd, c)

av Margareta Andersson (c), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Stefan Attefall (kd), Patrik Norinder (m), Carl B Hamilton (fp) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:A10 yrkande 3.

Ställningstagande

Arbetslöshetsersättningen och regelverket däromkring måste utformas för att stimulera arbetslösa att söka nya arbeten tidigt i arbetslöshetsperioden. Inslaget av omställningsförsäkring i arbetslöshetsförsäkringen måste skärpas.

Partierna inom Allians för Sverige anser att arbetslöshetsförsäkringen ska vara allmän och inkludera alla som arbetat tillräckligt länge för att kvalificera sig för ersättning.

Detta bör riksdagen ge regeringen till känna. Vi tillstyrker därmed motion 2004/05:A10 yrkande 3 (fp).

3. Ersättningsnivåer, punkt 3 (v)

av Camilla Sköld Jansson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:A270 yrkandena 3–5.

Ställningstagande

Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring som ska ge en ekonomisk trygghet under den tid man söker eller utbildar sig för ett nytt arbete. Försäkringen ska ge flertalet löntagare 80 % ersättning vid arbetslöshet. Om allt färre får adekvat ersättning undergrävs försäkringens trovärdighet och de gemensamma systemen försvagas.

Att många slår i taket hotar också golven i försäkringen. Alltfler som blir underförsäkrade drivs till att skaffa sig egna tilläggsförsäkringar. På sikt riskerar en sådan utveckling att skapa stora problem. Betalningsviljan i förhållande till den gemensamma försäkringen urholkas eftersom den inte täcker behoven för vissa grupper. Legitimiteten för de gemensamma systemen minskar och de med störst behov drabbas hårdast. Samtidigt är det de med störst behov av komplettering som har svårast att skaffa sig en sådan utanför de gemensamma lösningarna.

Vänsterpartiet anser att en takhöjning är en viktig del att slå vakt om i de gemensamma systemen och i löntagarnas intressen. Det ska finnas en likformighet mellan nivåerna i a-kassan och andra socialförsäkringar. Under kommande mandatperiod ska taken i arbetslöshetsförsäkringen höjas, för att så många som möjligt ska vara fullt försäkrade.

Vi i Vänsterpartiet anser att det inte bör ske någon sänkning av taket efter 100 ersättningsdagar. Störst chans att komma tillbaka till arbetsmarknaden har man tidigt. Det ges motsägelsefulla signaler när ersättningen är högre den första tiden. Initiativ till att ta bort denna inskränkning av rätten till ersättning bör tas under nästa mandatperiod.

I betänkandet *En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring* (SOU 1996:150) varnades för en gradvis urholkning av arbetslöshetsförsäkringen. Man förespråkade en indexering av den högsta dagpenningen. Samma inställning har arbetslöshetskassornas samorganisation (SO). Vänsterpartiet menar att regeringen på nytt bör utreda frågan om indexering av högsta dagpenning.

Vad som sagts ovan bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Motion A270 yrkandena 3–5 (v) bör bifallas.

4. Inträdsvillkor, punkt 8 (v, mp)

av Camilla Sköld Jansson (v) och Ulf Holm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf336 yrkande 20 och 2005/06:A270 yrkande 2 och avslår motionerna 2005/06:A297, 2005/06:A347 och 2005/06:A360.

Ställningstagande

Det svenska trygghetssystemet bygger i mångt och mycket på inkomstbortfallsprincipen, detta är en viktig princip som utgår från tanken om allas rätt till arbete. Men det innebär också att de som har svårt att komma in på arbetsmarknaden också har svårt att komma in i trygghetssystemen.

Inträdeskraven missgynnar de grupper som inte har hunnit få någon förankring på arbetsmarknaden. Eftersom det är kvinnor och invandrare som har högst andel både deltidsanställningar och tillfälliga anställningar blir resultatet att gällande regelsystem verkar strukturellt diskriminerande. Parallellt med ett arbete för att minska andelen deltids- och visstidsanställningar på arbetsmarknaden bör därför regelverket i arbetslöshetsförsäkringen ändras. Kravet för medlemskap i arbetslöshetskassa enligt lagen om arbetslöshetskassor bör slopas. Vi föreslår att regeringen tillsätter en utredning i syfte att se över inträdeskraven i arbetslöshetsersättningen och dess konsekvenser för invandrare och med uppgift att komma med förslag till förändring som undanröjer diskriminering av korttids- och deltidsanställda.

Detta bör ges regeringen till känna. Motionerna Sf336 yrkande 20 (v) och A270 yrkande 2 (v) tillstyrks.

5. Familjehemsförälder och a-kassa, punkt 10 (m, kd)

av Anders G Högmark (m), Stefan Attefall (kd), Patrik Norinder (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:A204, 2005/06:A370 yrkande 20 och 2005/06:A420 yrkande 15.

Ställningstagande

Familjehemmen fyller en viktig uppgift. Efterfrågan på deras tjänster för familjevårdande uppgifter blir också bara större och större från kommunernas sida. Samtidigt har kommunerna i dag stora svårigheter att rekrytera personer som kan erbjuda familjehem.

Villkoren i de olika trygghetssystemen är i dag inte utformade efter familjehemsföräldrars förutsättningar, vilket kan vara en orsak till rekryteringsproblemen. Enligt nuvarande regler har en familjehemsförälder t.ex. inte rätt att vara ansluten till arbetslöshetsförsäkringen i den egenskapen. Ersättning från a-kassan lämnas inte trots gjorda inbetalningar. Vi anser att uppdraget som familjehemsförälder måste godkännas som ett arbete med rätt till arbetsrättslig trygghet. Arbetstagarbegreppet i försäkringen ska omfatta även personer verksamma i familjehem, och verksamheten ska berättiga till ersättning från a-kassan. Motionerna A204 (m), A370 yrkande 20 (kd) och A420 yrkande 15 (kd) bör bifallas.

6. Företagarnas ersättningsrätt, punkt 11 (m, fp, kd, c)

av Margareta Andersson (c), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Stefan Attefall (kd), Patrik Norinder (m), Carl B Hamilton (fp) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:N291 och 2005/06:A420 yrkande 14.

Ställningstagande

Det är av avgörande vikt för den svenska ekonomin att det blir fler företag och att de ges förutsättningar att växa. Det är mycket rimligt att de som vågar satsa också omfattas av ett grundläggande skyddsnät.

Frågan om företagares ställning i arbetslöshetsförsäkringen är komplicerad och måste snabbt ses över. Nuvarande arbetslöshetsförsäkring är dåligt anpassad till de enskilda näringsidkarnas ekonomiska situation och bidrar till att försvåra ett upprätthållande av rörelsen i samband med arbetslöshet. Dagens regler med krav på avregistrering av firma och varaktigt avbrytande av verksamheten för att ha rätt till ersättning från försäkringen motverkar arbetslinjen. Det måste finnas regler som möjliggör större rörlighet mellan olika anställningsformer, varav egenföretagande är en.

Den utredning som riksdagen för två år sedan begärt för att se över företagares ekonomiska situation vid arbetslöshet måste skyndsamt tillsättas för att komma med förslag till nytt tydligt regelverk för småföretagares a-kassa. Det är anmärkningsvärt att regeringen ännu inte har direktiv klara till utredningen. Vi anser att regeringen inte har visat någon imponerande handlingskraft när det gäller att effektuera detta beslut.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Motionerna N291 (c) och A420 yrkande 14 (kd) tillstyrks i berörda delar.

7. A-kassa och arbete i annat land, punkt 15 (m, fp, kd, c)

av Margareta Andersson (c), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Stefan Attefall (kd), Patrik Norinder (m), Carl B Hamilton (fp) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf279 yrkandena 3 och 4 samt 2005/06:A244.

Ställningstagande

Ett övergripande syfte med Öresundsregionen är att skapa en stark och funktionell region med hög tillväxt och stor beredskap att konkurrera med andra europeiska regioner. På arbetsmarknaden måste reglerna vara enkla, lätthanterliga och anpassade till en gemensam arbetsmarknad. Det råder dock stora skillnader mellan svenskt och danskt regelverk inom det arbetsmarknadspolitiska området.

Utbildning med aktivitetsstöd kan bedrivas av svenska arbetslösa på båda sidor om Sundet, men för danska arbetslösa finns inte samma möjligheter. Vid praktik och sökanderesor med stöd är det lika omöjligt för sökande på båda sidor att gå över gränsen. Speciellt svensk sida borde kunna göra stora vinster om praktik på dansk sida blev möjlig, eftersom arbetsmarknadsläget på Själland är gott. Mycket tid har redan förspillts. Det är angeläget att arbetet nu påskyndas för att harmonisera olika områden av bl.a. den arbetsmarknadspolitiska lagstiftningen mellan Sverige och Danmark. På så sätt kan man tillgodogöra sig de mycket stora potentiella vinsterna i form av ökad integration, till stor nytta för enskilda individer och självfallet också för våra båda länder.

När det gäller a-kassan finns det problem för den som arbetar i båda länderna samtidigt. Om man inte är fast anställd utan arbetar deltid, på timvikariat, som frilans etc. måste man, om man inte arbetar i båda länderna under samma vecka, enligt AMS sätt att se på saken pendla mellan de båda ländernas a-kassor. Arbejdsdirektoratet i Danmark ser däremot till var man under en längre period haft sin huvudsakliga sysselsättning och menar att man ska vara arbetslöshetsförsäkrad i det landet. Ett annat problem är att en egenföretagare som är medlem i a-kassan inte kan ta med sig sin inarbetade kvalifikationstid och medlemstid till det andra landet på samma sätt som man kan om man varit anställd. Detta anser vi är hinder som påverkar individens rörlighet som arbetskraft i Öresundsregionen.

Vi anser att man ekonomiskt bör underlätta för svenska medborgare att återvända till Sverige efter arbete i annat EU- eller EES-land. Inom EU- eller EES-området är det möjligt att få med sig hemlandets a-kassa medan man under maximalt tre månader söker arbete i annat EU- eller EES-land. För detta utfärdas ett intyg (E303). Motivet till dessa regler är en önskan om att främja arbetskraftens rörlighet inom EU- eller EES-området och att vidta gemensamma åtgärder för att bekämpa den europeiska arbetslösheten. Vi anser att reglerna behöver modifieras beroende på om man ansöker om intyget för att resa till ett annat land eller om det handlar om att man vill återvända till sitt hemland.

Vad som framförts ovan bör ges regeringen till känna. Vi tillstyrker därmed motionerna Sf279 yrkandena 3 och 4 (m) och A244 (c).

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2004/05:RRS22 Riksrevisionens styrelses framställning angående arbetslöshetsförsäkringen - kontroll och effektivitet:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad styrelsen anfört om att regeringen bör vidta åtgärder för att åstadkomma skärpt regelefterlevnad hos de aktörer som ansvarar för arbetslöshetsförsäkringen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad styrelsen anfört om att regeringen skall följa upp regelefterlevnaden inom arbetslöshetsförsäkringen och återkomma till riksdagen med en redogörelse för resultaten av denna uppföljning.

Följdmotioner

2004/05:A10 av Carl B Hamilton m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om de åtgärder regeringen bör vidta för att åstadkomma skärpt efterlevnad hos de aktörer som ansvarar för arbetslöshetsförsäkringen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall följa upp efterlevnaden inom arbetslöshetsförsäkringen och återkomma till riksdagen med en redogörelse av denna uppföljning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en allmän arbetslöshetsförsäkring.

2004/05:A11 av Anders Wiklund och Camilla Sköld Jansson (båda v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sökprocessen enligt betänkande 2004/05:AU1.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förutsättningarna för hög kvalitet i förmedlingsarbetet.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:Sf279 av Tobias Billström m.fl. (m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hinder för rörlighet för arbetskraften i Öresundsregionen på grund av nuvarande utformning av a-kasssystemet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hinder för rörlighet för arbetskraften i Öresundsregionen på grund av nuvarande utformning av arbetsförmedlingssystemet.

2005/06:Sf336 av Lars Ohly m.fl. (v):

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning med uppgift att närmare se över inträdeskraven i arbetslöshetsersättningen, dess konsekvenser för invandrare samt lägga fram förslag till förändring som undanröjer diskriminering av korttids- och deltidsanställda.

2005/06:Kr376 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att arbetsförmedlingarna skall ha rätt att dra in a-kassan för dem som inte följer kraven i sin individuella handlingsplan.

2005/06:N291 av Birgitta Sellén och Birgitta Carlsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behov av bättre villkor för småföretagare.

2005/06:A204 av Magdalena Andersson och Anita Sidén (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om uppdraget som familjehemsförälder och möjlighet till a-kassa.

2005/06:A234 av Fredrik Olovsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om reglerna i a-kassan.

2005/06:A244 av Håkan Larsson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ekonomiskt underlätta för svenska medborgare att återvända till Sverige efter arbete i annat EU- eller EES-land.

2005/06:A270 av Lars Ohly m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om slopandet av kravet för medlemskap i arbetslöshetskassa enligt lag nr 1997:239.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en höjning av taken i försäkringen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett avskaffande av sänkningen av taken i ersättningen efter 100 ersättningsdagar.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om indexering av högsta dagpenning.

2005/06:A272 av Viviann Gerdin m.fl. (c, m, fp, kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att reformera arbetslöshetsförsäkringen och att slopa den s.k. 100-dagars-regeln.

2005/06:A281 av Anders Larsson och Staffan Danielsson (båda c):

Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om förenklad administration av arbetslöshetsförsäkringen genom överföring av nuvarande a-kassors arbetsuppgifter till arbetsförmedlingen.

2005/06:A282 av Anders Larsson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att slopa karensmånaden i a-kassan vid anställds egen uppsägning.

2005/06:A297 av Börje Vestlund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inträdesreglerna för medlemskap i erkänd arbetslöshetskassa.

2005/06:A312 av Torsten Lindström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en översyn av regelverket i arbetslöshetsförsäkringen.

2005/06:A313 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om arbetslöshetsförsäkringen.

2005/06:A322 av Raimo Pärssinen m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillämpning av arbetslöshetsförsäkringen.

2005/06:A325 av Sonia Karlsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om omprövning av fastställd dagsförtjänst.

2005/06:A342 av Kurt Kvarnström och Anneli Särnblad (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om reglerna vid studiestöd i kombination med a-kassa.

2005/06:A343 av Kurt Kvarnström och Anneli Särnblad (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vissa regler i a-kassan.

2005/06:A344 av Kurt Kvarnström och Anneli Särnblad (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätten till a-kasseersättning vid tre fjärdedels sjukersättning.

2005/06:A347 av Anneli Särnblad och Kurt Kvarnström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om reglerna i a-kassan vid inträde.

2005/06:A360 av Britta Lejon (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om studerandes möjlighet till medlemskap i arbetslöshetskassa.

2005/06:A370 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fosterföräldraskap bör betraktas som förvärvsarbete.

2005/06:A386 av Britta Lejon och Berit Högman (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätten att studera på deltid eller på distans samtidigt som man uppstår a-kassa.

2005/06:A403 av Christer Erlandsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om studier på kvällar och helger.

2005/06:A420 av Stefan Attefall m.fl. (kd):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av lagen beträffande företagares rätt till a-kassa.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om familjehemsförälders rätt till a-kassa.